

se med romarji ni delal noben razloček. Vsak je šel, kamor mu je bilo drago.

V osrednji zgornjega površja napravljena je bila kaka dva sežnja dolga lina, s steklenimi prozori dobro ograjena. Skoz le-to dohajala je svetloba v glavni spodnji parnikovi prostor, to je, v obednico (Salón). Podolgasto štiri-oglato zgornje površje je bilo obdano za krajem na vse strani s precéj visoko ograjo, ob kateri so bile vravnane lične klopi. Poleg tega je bilo tu na razpolaganje mnogo pregibnih stoličev (Feldsessel), ki so se, skup stisnjeni dali prenašati, ter zopet za sedež vravnati, kamor in kjer je bilo komu drago. Silno pripravniki so bili ti stoliči za sedeti, tudi za dremanje so bili prav priložni. V ozadji zgornjega površja bil je tudi „kompas“, toda dobro zadelan in ne lahko vidljiv. Le na prošnjo ga je brodovi načelnik (kapitán) pokazal. Ako pa je človek prišel po stopnicah, kakor v klet v zgoraj omenjeno obednico (Salon), moral je kar ostrmeti nad tolikim blišem, ki je bil ondi razvit. Človek se kar čudom čudi, da ljudje take lepote zaupajo nevarnosti polnim morskim silam. Ob sredi obednice stoji dolga miza, obdana s stoli. Stene obednične so nakrašene deloma s prelepimi slikami, deloma z zrcali, vdelanimi v široke zlate okvire. Za krajem stene napravljene so blazinaste klopi, prevlečene z rudečim baržunom. V tej sobi se obeduje; ob času deževja in neviht pa tudi prebiva, se ve, da le oni, ki imajo dovolj cvenka, da se zamorejo voziti v I. redu. Svetloba v ta prostor dohaja nekaj skoz prozore, podolgasti kuplji enake, od površja, kakor sem uže zgoraj omenil, nekaj pa skoz podolgasta okna na zadnji strani parnika. Ob obeh straneh obednice napravljene so male spalnice, neizrečeno mično vravnane, vse tako umetno, snažno, okusno in lično priredjeno, da bi človek ne verjel, ko bi z lastnimi očmi vsega tega ne videl. Svetloba v te spalnice dohaja skoz okrogle male prozore od stranskih parnikovih sten. Od obednice proti osredju parnika so kleti za pijače, pisarna, zahod, sploh vse, česar človek, ako je še tako razvajen, želi in potrebuje. Kdor se o tako lepem in mirnem vremenu vozi, kakor smo se voziti imeli srečo mi, temu še v misel ne pride, da se nahaja sred nevarnega morja; ampak čuti se tako brezskrbnega, kakor nedolžno malo dete v naročji ljubijoče mamice.

Ker opisujem uže nekoliko parnik, naj omenim tudi še vsaj po večem njegovega osobja. Načelnik je bil, če sem prav razložil, še mlad. Kapitán (kapitain) zovejo ga z tehničnim izrazom. Opravljen je bil jako elegantno v tamno-zeleno obleko. Bil je videti zeló omikan; v ožjo dotiko ž njim nisem prišel. Mornarji (matrozi) bili so prav priprosto napravljene, imeli so svetlo-višnjeve hlače, pisane srajce, okroglaste kapice na glavi, zagoreli v obraz, rasti čvrste, in jako gibljive in urne obnaše. Po rodu morali so biti ali Istrijani ali pa Dalmatinci, ker sem jih poleg italijanščine čul govoriti tudi hrvatski. Morske nevarnosti so čutiti tem ljudem deseta briga. Pri kuhinji so bili po večem Talijani, eden (Joža po imenu) bil je Slovenec, iz Krasa doma. Vsi so bili zeló prijazni, postrežljivi; vsak se je brigal le za svoj posel, in za nič drugoga. Osobje pri parnem stroju je bilo po navadi umazano, kakor sploh, ker vsled svojega opravila tudi drugače biti ne more. — Ker se jih je bilo vpisalo veliko za vsakupni obed, niso mogli priti vsi ob enem na vrsto; razdeleni so bili v dva, če ne celó v tri oddelke. Prvi prišli so uže ob 11. uri na vrsto, za njimi potem drugi. Kar nas je bilo Slovencev — brez lastne hvale naj bo povedano — smo se menda do malega vsi držali domače šege, in zadovoljili se eni s kavo, drugi z izvrstnim sirom in kruhom, in še z bolj izvrstno vinsko kapljico. Tudi ribe

in močnate jedi so bile na ponudbo, vse jako okusno priredjeno. (Dalje prih.)

Slovensko slovstvo.

* *Poezije*. Zložil S. Gregorčič. I. V Ljubljani. Založil Ig. Gruntar; tiskala Klein in Kovač. 1882. Cena 1 gold.

V zadnjih letih vladala je na pesniškem polju našega slovstva nekaka suša; pač smo čitali v raznih leposlovnih listih pretečene dobe marsikako prijetno pesmico — a skupnega vtisa nam je manjkalo in zdelo se nam je, da v sedanjem času pač nimamo pravega pesnika.... Poezije S. Gregorčiča pa nam dokazujejo nasprotno; ta knjiga nas je jako prijetno iznenadila in osupnila. Pesmi, ki so tu zbrane (večina jih je bila uže tiskana po raznih listih pod raznimi imeni) napravijo na nas jako ugoden vtis in zadovoljujejo na vse strani našim tirjatvam. Vsebinska in zunanja oblika, obe nam ugajate tako, kot to ne moremo reči o nobenem novejšem slovenskem pesniku. Tu je vendar enkrat prava poezija, tu je tisti neusahljivi vir, ki nam ogreva srce vedno in vedno; tu ni nič puhlega in praznega, nič nepotrebnih priteklin — povsodi najdemo najgloblje misli, najlepše podobe; in v kaki obliki! Jezik je krasen, rime lepe in vsaka pesem teče gladko, kakor studenček po polji; z jedno besedo: poezije S. Gregorčiča razodevajo nam najblažje srce, najplemenitejše rodoljubje in človekoljubje v prelepi posodi! — Skoro vsaka pesem, ki jo nahajamo v 158 strani broječi knjigi, je proslavljanje domovine naše, pesem o krasni tej zemlji — ali pa diha najgorkejšo ljubezen do človeštva, katerega bol in veselje čuti in nosi pesnik v vzvišeni meri.

A pogledjmo si nekoliko posamezne poezije. Koj v drugi daruje pesnik („Mojo srčno kri škropite!“) svojo kri, da bi iz nje zrastel nov kal, nov ogenj sinom domovine.... in ta neizmerna ljubezen do zemlje, ki ga je rodila, vije se kot zlat trak po celi knjigi. Ko gre dekletce na sv. večer k vodici, da vidi tam v studencu svojega prihodnjega, tedaj gre tudi naš pesnik k potoku („Na sveti večer“), a ne žene ga tje radovednost, temuč skrb in nada, da bode videl v bistri vodi osodo svoje domovine.... Krasna je pesem: „Na potujčeni zemlji“ — na tistem svetu, kjer so nekdanj živeli naši dedje, a zdaj gospodarji na njem ptuj ohol rod; solzan gleda te planine pesnik in poje:

Zatôraj, solnčnata raván,
Ko ná-te moj pogled se vpira,
Temán mi duh je in mračán,
In srce tuge mi umíra!

In koliko rodoljubja je izraženo v prelepi pesni: „V pepelnični noči“! Pesnik stoji v duhu kot duhovnik na altarju in pepelí narode, ki brezštevilno stopajo memo njega; konečno pride njegov rod.... Tedaj pa odloži pepel, roke spne za blagoslov, rekoč:

Le vstani, vbôrni národ moj,
Do dánes v prah teptán,
Pepelni dan ni dan več tvoj,
Tvoj je — vstajenja dán!

A prišli bi predaleč, ko bi hoteli govoriti o vseh pesmih, ki nam tolikanj ugajajo. Naj omenimo tu konečno še jedno najlepših, namreč pesem „Soči“, v kateri to „bistro hčer planin“ opeva tako divno, da jo človek mora zopet in zopet čitati! Tako se plete zlata vez ljubavi do domovine skozi vse poezije, krasi in lepša jih, da skoraj ne vemo, kateri bi dali prednost!

Človek, ki je zapustil rojstveno kočjo in šel v širni svet, čuje in vidi tam marsikaj, kar je v tih vasi ne-

poznano; vse temne strani človeškega življenja vidi pred seboj in jih spozna v celi njihovi strašnosti — ni se tedaj čuditi, da se želi nazaj v tisto dobo, ko še ni poznal sveta, želi na rodne planine, kjer ni strasti ne zavisti....

Te misli najdemo čestokrat tudi pri našem pesniku; veseli pastir ga spominja na zgubljeno srečo in rodi mu želje po očetni planini. V pesmi „Nazaj v planinski raj“ poje:

Zakáj sem zapústil te, rojstvena vás,
Zakaj sem vas pústil, planine!

A če ga je tudi osoda gnala uže v „rosni mladosti“ med svet, ter ga s kupo britkosti in grenkosti pojila, tako, da v krasni pesmi: „Človeka nikár!“ moli, da bi stvarnik iz njegovega prahu ne vstvaril zopet človeka, ki mora toliko trpeti — če je nesrečen, ko vidi tisočerne bolečine človeštva, tedaj vendar ne obupa, temveč najde lek in tolažbo v mislih, da tudi v samoti ni vselej miru, da tudi za samostanskim zidom ne vlada vselej tihota, ki se kaže na videz z belimi stenami.... In ko biva med svetom, noseč v srcu svojo boleost in svoje hrepenenje po rešitvi, tedaj se spomni, da je človek, ter objame z neizmerno ljubeznijo svoje trpeče brate, skrbi za pozabljeno siroto in na vseh mrtvih dan spominja se pozabljenih, nepoznanih grobov.... Tako je pesnik vzvišeni dubovnik in žrtvenik človeštva, v tem poslu najde hladila; a spomin na otroška leta, pogled v nedolžno oko kliče mu vselej zopet pred oči dobo zlato, tisti čas, po katerem zdihuje vsak, komur ni popačeno srce; v pesmi: „Pri zibelki“ želi dojenčku:

Da bi le vedno mi ostalo
Nedolžno, čisto kakor zdáj!

To je nekako obseg filozofije našega pesnika in njegovih poezij, te misli najdemo v mnogih njegovih pesmih, naj si bodo liričnega zapopadka ali pa balade; slednje se nam posebno prikupijo tudi zaradi arodnega glasa, ki ga je pesnik tako srečno zanel. Radi bi tudi o njih spregovorili svojo besedo, a drekora čili bi dano nalogo, ko bi hoteli naštevati vse posamezne krasote, ki jih ima knjiga v obilici, ko bi poteli povzdigniti vse divne pesmi o domoljubji in človekoljubji in opozoriti na prelepe misli, ki jih nahajamo vovsodi; naš namen je le bil, opozoriti bralce svoje na po knjigo, ki je pravi biser med našimi poezijami in ki tdaje S. Gregorčiču odlično mesto med jugoslovanskimi pesniki. Mi ostanemo zvesti načelu, ki je vodilo naš list uže toliko let, a zdi se nam vendar jako prenapeto in krivično, ako se podtikujejo tem poezijam drugi, nego najblažji vplivi do človeškega srca; kdor jih je bral, ne bo tako sodil, kot nek slovenski list. Radostno bo vskliknil z nami: krasna knjiga je to in da bi le kmalo izšel drugi zvezek!

Omeniti hočem še nekoliko zunanjo obliko, ki je pri vsacem duševnem umotvoru tudi važen faktor; uže stari Rimci so imeli pregovor, da se v grdi posodi vsaka stvar onesnaži — in to velja pač tudi pri poezijah. Kaj pomagajo najlepše misli, ako je obleka umazana! Gregorčičeve pesmi so tudi v tem obziru vzorne. Jezik mu teče tako gladko in lepo doneče, kaže nam tako lepe kombinacije in sestave, kakoršnih do zdaj še nikjer nismo čuli; rime so tako čiste in krasne, da jih iščeš zastonj enacih pri družih naših pesnikih; tudi niso zmiraj le na tisti: „ila, ala in ela...“ kot smo jih bili včasih do grla siti, temuč polno je ne navadnih, krasno donečih!

Z jedno besedo: lepa, divna knjiga so „Poezije S. Gregorčiča“; pripravile so nam premnoge veselja, zbudile v nas najsvetejše čute, in upam, da bodo naši bralci enako sodili. Dovoljeno naj nam bode sedaj v

dnevih národne borbe, sklepati z zadnjimi verzi, ki jih poje v „Domovini“:

Oj mati môja domovina,
Ljubezen môja ti edina,
Ti môja skrb in bolečina,
Bog čúvaj dobrotljivi te,
Bog žívi te, Bog žívi te!

Š.

Naši dopisi.

Iz mokronoške okolice 2. junija. — Včera imeli smo tukaj hud naliv in med dežjem nekaj toče; kolikor se čuje od vseh strani, toča ni nikjer napravila pomenljive škode, ker je padala le kratek čas in redka. — Vinogradi in polje dosti dobro kažejo, tudi vina lanskega pridelka se še dobí, — zdaj po nizki ceni, ker se za to leto obeta boljši in bogateji pridelek.

Iz Sorškega polja na Gorenjskem 3. jun. — 1. dné t. m. obiskala je naš kraj strašna nesreča. Proti večeru začela je suti iz oblakov skoraj kot jajca debela toča, ter v malo trenutkih bilo je pokončano vse polje šmartenske fare pri Kranji. Divji vihar je točo tudi dalje čez Savo drvil, kjer je vse od Trboj pa do Vodice in Šmarne gore pobito, ako ni morda še dalje. Na sorškem polju je pobila vse do Spodnjega Bitnja in Žabnice, kateri poslednji vasi ste le malo poškodovani. V Zgornjem Bitnju in po Stražišči bilo je še dan po toči vse polje s točo prevlečeno, kakor da bi bil sneg zapal. Ta strašna nesreča bo neizmerno uplivala na našega uže tako siromašnega kmeta, ker je razun žita tudi seno pokončano. Vsak dobrosrčen človek naj se usmili tako potrtega kmeta, ter naj mu pomaga iz nadloge, vsaj je naša dolžnost, nesrečnike podpirati. M. P.

Iz Dolenjskega 3. junija. — Vsak nasprotnik grdega pijančevanja je bil vesel v državnem zboru sklenjene postave, s katero se je občutljiv davek naložil na točenje žganja. Postava je zdaj stopila v veljavo in mi smo pričakovali njenih dobrih nasledkov, to je izdatnega omejenja prehudega žganjepivstva. Pa kar človek naredi, popolno ni, okolo vsake stvari se dá priti po ovinkih in tako se godí tudi zdaj s to novo postavo. Davek je namreč postavljen le na točenje žganja v krémi ali gostilai, ne pa na prodajanje po hišah. To so naši ljudje, krčmarji in pijanci kmalu uganili in kakor je na pr. žandar za to na svetu, da se mu potepuhi skrivajo, tako je tudi ta davek za to, da se mu ljudje umikajo. In nič lajšega ko to. Kupi se špirita, prilije vode, in žganje je gotovo in to še veliko ceneje ko prej; vsaj zna razno žganje na mrzli poti delati uže skoro vsak. Zdaj je še le pravo pijančevanje, zdaj, le s tem razločkom, da so prej žganje pili ali vsaj kupovali večidel le v krémah, zdaj ga pa pijó povsod, ker si ga vsak sam dela ali si ga pa dá po kom drugem narediti. Se ve, da je ta ostudna brozga še veliko slabša in škodljivejša od one, ki se po krémah prodaja, a ker je tudi veliko cenejša, je ljudjé popijó še več. To se godí posebno po krajih, kjer ne raste vino, pa tudi še doli okolo Nevega mesta. Kaj mora biti še le tam, kjer je vinska kapljica še dražja, slaba ali celó ponarejena! — Te vrstice sklenem z željo, da bi se dotičnim oblastnijam in gospóskam posrečilo, najti kako pot, po kateri bi se tudi temu ravnanju na pete stopilo človeštvu in državi v prid.

S Kranjske gore — Po novi občinski volitvi smo za župana dobili Janeza Hribarja, gospodarja v Kranjski gori, za svetovalca pa gospodarja Janeza Hrovata iz Podkorena in Janeza Lavtižarja iz Gozda.